

Základní škola Chomutov, Na Příkopech 895
www.3zscv.cz

Preventivní program školy

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Základní škola – Preventivní Program

Název školy:

Základní škola Chomutov, Na Příkopech 895

Adresa školy:

Na Příkopech 895, 430 02 Chomutov

Kontakty:

Telefon/fax: +420 474 651 418

web: <http://www.3zscv.cz>

e-mail: skola@3zscv.cz

IČO: 46789685

IZO:

REDIZO: 60007734

Zřizovatel školy:

Statutární město Chomutov

Adresa zřizovatele:

Zborovská 4602, 430 28 Chomutov

Kontakty:

Telefon/fax: +420 474 650 259 (klapka 101)

e-mail: skol@chomutov-mesto.cz

Ředitel školy:

Miloslav Hons

Zástupce ředitele:

Mgr. Markéta Kanická

Ing. Romana Beková

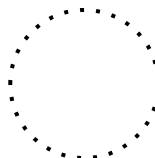
Metodik prevence:

Ing. Romana Beková

Platnost dokumentu:

Od 1.9.

.....
Miloslav Hons ředitel školy

Obsah:

A. Zmapování situace ve škole	4
A.1. Stručná analýza situace ve škole	4
A.2. Vyhodnocení PPŠ	5
B. Cíle programu	7
B.1. Krátkodobé cíle preventivního programu ZŠ Na Příkopech	8
B.2. Dlouhodobé cíle preventivního programu ZŠ Na Příkopech	8
C. Strategie metody dosahování cílů	10
C.1. Práce pedagogického sboru a vedení školy	10
C.2. Spolupráce školy s rodiči	11
C.3. Program preventivních aktivit pro žáky školy	11
C.3.1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ	11
C.3.2. Specifická všeobecná prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov	12
C.3.3. Specifická selektivní prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě	18
C.3.4. Nespecifická prevence	19
C.4. Spolupráce s okolím školy	20
C.5. Rámcový časový harmonogram realizace programu	21
C.6. Školní řád a řešení přestupků při výskytu rizikového chování ve škole	22
C.7. Postup školy při výskytu a zneužívání návykových látek	23
C.8. Program proti šikanování	24
C.9. Evidence a způsob vyhodnocení PPŠ	30
C.10. Legislativa	31
D. Přílohy:	
Krizový plán školy	

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE

A.1. Stručná analýza situace ve škole

Základní škola Chomutov, Na Příkopech 895 je velká škola v centru města, kterou navštěvují především žáci z lokalit Zadní Vinohrady, Na Příkopech a přilehlých ulic. Vzhledem k tomu, že od 6. ročníku na naši školu přestupují žáci ze Spořic, další žáci nastupují do sportovní třídy a vzhledem k situaci na Ukrajině dochází v průběhu každého školního roku k obměnám třídních kolektivů. Část žáků pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí. Ve škole bylo zřízeno Školní poradenské pracoviště, jehož pracovníci se setkávají jednou týdně. Zde mimo jiné řešili i podněty z diskusí, probíhajících na pracovních poradách pedagogických pracovníků a zároveň jednotlivé podněty pedagogů.

Ve škole se vzdělává podle školního vzdělávacího programu „Klíč k životu“. Na základě tohoto programu si žáci přiměřeně svému věku osvojují veškeré klíčové kompetence.

Ve třídách probíhají pravidelné třídnické hodiny, které pomáhají vytvářet pozitivní klima. Ve škole nepracuje žákovský parlament, ačkoliv jeho založení bylo žákům nabízeno, mj. v hodinách VO.

Zabezpečení školy se řídí doporučením MŠMT pro zabezpečení škol a školských zařízení: trvale se dbá na dohled u vstupních prostor tak, aby bylo zamezeno přístupu cizím osobám, žáci jsou seznamováni s bezpečnostními opatřeními ve věci obezřetnosti k cizím osobám, které chtějí vstoupit do budovy.

Ve školní budově přesto existuje několik míst, kde dochází k větší koncentraci projevů rizikového chování dětí: především chlapecké i dívčí záchody druhého stupně ve „staré budově“, toalety u dolní tělocvičny, „zadní schodiště“ ve „staré budově“ a šatny u tělocvičen.

K monitoringu ze strany rodičů dochází na třídních schůzkách a také na zasedáních rady rodičů za pomoci třídních důvěrníků, ze strany žáků na I. stupni v rámci preventivních aktivit, na II. stupni především na třídnických hodinách, dále i v rámci předmětů VO a VZ.

Situaci v jednotlivých třídách monitoruje výchovná poradkyně a ve spolupráci s třídními učiteli a ředitelem školy vyhodnocuje a v případě zachycení negativních signálů řeší a hledá vhodný způsob nápravy. Zakládáme si na spolupráci žák – rodič – pedagog.

Na základě monitoringu bylo zjištěno, že se děti nejvíce obávají agresivního chování spolužáků a nejčastěji se setkávají se záškoláctvím, závislostí na mobilu a počítačových hrách, agresivním chováním v reálné i virtuální podobě, mimo školu především s kouřením a konzumací alkoholu.

Z vyhodnocování předchozího PPŠ vyplynulo několik problematických třídních kolektivů, na základě tohoto zjištění došlo k proškolení pedagogického sboru dne 31. 8. na téma „Vedení třídnických hodin“. Se všemi kolektivy budou pracovat třídní učitelé v rámci třídnických hodin, s vytipovanými kolektivy i pracovníci organizace Světlo Kadaň, SVP Dyáda.

A.2. Vyhodnocení PPŠ

1) Co se uskutečnilo:

Preventivní akce školy

- v rámci prvouky na 1. stupni spolupráce s Městskou policií – BESIP, správné chování v běžném životě
- 6. ročník – beseda s pracovníci Probační a mediační služby
- **projekt Prevence** (projekt preventivních aktivit, který zaštitilo město Chomutov)
- **Jsem v bezpečí** – projekt pro žáky 1. tříd, ve kterém se děti formou nejen deskových her zaměřených na osobní bezpečí naučily bezpečnému chování, mezilidským vztahům a způsobům, jak se vyvarovat sociálně patologických jevů
- **Dobře to dopadlo** – projekt pro žáky 2. tříd, ve kterém se děti formou nejen deskových her zaměřených na běžná rizika naučily rozpoznávat rizikové situace i chování a také se naučily, jak je správně řešit
- **Máme se rádi** - aktivity rozvíjející emoční inteligenci žáků za pomoci nejen pohádek z knihy Ferda a jeho kamarádi a tzv. emušáků, ale i společných aktivit, hraní rolí a scének, určený pro žáky 3. tříd.
- **Kamarádi** - projekt pro žáky 4. – 5. tříd, zaměřený na rozvoj sociálních dovedností dětí, vedoucí ke upevnění vztahů, spolupráci a prevenci šikany ve třídním kolektivu, využívající aktivity a materiály z projektu www.bezvapartak.cz
- **Dobronauti** – projekt pro žáky 4. – 5. tříd zážitkový program zaměřený na zvládání konfliktů, spolupraci i jak čelit těžším chvílím.
- **Na jedné lodi** – harmonizační a kohezivní aktivity sloužící k utváření pozitivních vztahů mezi žáky 6. ročníku
- **Dobrou chuť** - aktivity pro žáky 6. A zaměřené na prevenci poruch příjmu potravy spojené s vyhledáváním informací, plněním úkolů, přípravou pokrmů a literární soutěží
- **Nenechám se napálit** - aktivity vedoucí k rozvoji mediální gramotnosti, kritickému myšlení a ověřování informací, určené pro žáky 7. ročníku, za pomoci www.fakescape.cz
- **Bez závislostí** – aktivity zaměřené na prevenci zneužívání alkoholu, cigaret i nelegálních drog, spojený s vyhledáváním informací, plněním úkolů, určený pro žáky 8. tříd, spojený s besedou s pracovníky |K-centra a exkurzí do Revolution train
- **Bavíme se společně** – celoškolní projekt zaměřený na spolupráci žáků 1. a 2. stupně při přípravě aktivit i materiálů - halloweenské aktivity – strašidelná stezka devátáků pro mladší spolužáky, spolupráce starších a mladších žáků v rámci halloweenských oslav ve škole, Vánoční čas – zapojila se celá škola při výrobě vánoční výzdoby učeben
- **Bezpečně online** – projekt, který hravou formou, prostřednictvím hraných aktivit, ale i komiksů a testů přizpůsobených věku umožnil dětem bezpečný pohyb ve virtuálním prostoru a který je zároveň prevencí kyberšikany, vycházející z www.bezpecnyinternet.cz , realizovala po domluvě učitelka IF
- **Historií k budoucnosti** – projekt pro žáky 8. a 9. tříd zaměřený na výchovu proti porušování lidských práv, proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, nejen za pomoci

netradičních hodin z www.tvaritvar.cz, www.holocaust.cz, spojený s prací se stránkami pametnaroda.cz, postbellum.cz, letos spojený s exkurzí do Terezína

- **Po vodě k pohodě** – vodácký výcvik v červnu spojený se zátěží, prohloubením znalostí z oblasti první pomoci, bezpečnosti při sportu a doplněný odpoledními aktivitami zaměřenými na spolupráci a zároveň posílení morálně – volných vlastností žáků
- **PŘÍ-KOP-ÁK** - celoškolní turnaj v malé kopané

a. ***průběžně***

- V rámci VO, VZ a úvodu do Volby povolání učitelé včetně metodika prevence realizují témata zaměřená na zdravý životní styl a prevenci SPJ
- vyhledávání a získávání nových materiálů k prevenci – online (umístěna ve složce Prevence) i v knihovničce

2) **Co se povedlo**

- podpora vedení školy při realizaci mimoškolních aktivit, zapojení kolegů při realizaci jednotlivých aktivit
- aktivní zapojení žáků do různých aktivit v rámci výuky o lidských právech
- zapojení a snaha některých žáků z Ukrajiny
- žáci se svými problémy oslovují třídní učitele, případně MPŠPJ či výchovného poradce, případně jiné pedagogické pracovníky školy
- aktivní zapojení žáků, kterým nejsou projevy nevhodného chování ve škole lhostejné

3) **Co se nepovedlo**

- vzhledem k nepřízni počasí se neuskutečnil adaptační výjezd 6. ročníku
- vzhledem k ostatním mimoškolním akcím se v květnu a červnu nepodařilo naplánovat v rámci projektu Historií k budoucnosti exkurzi do Lidic pro žáky 9. ročníku

4) **Co se nejčastěji řešilo**

- rizikové jevy v souvislosti s využíváním moderních technologií
- verbální agrese žáků
- nekázeň
- poškozování školního majetku
- záškoláctví

B. CÍLE PROGRAMU

Cílem programů primární prevence je, aby cílová skupina získala takové znalosti, dovednosti a postoje, které podporují zdravý životní styl a aby tyto přednosti dokázala uplatnit ve svém chování nejen v době realizace programu, ale i v budoucnosti. To znamená především:

1. vytvářet povědomí a informovanost o návykových látkách a jiných sociálně nežádoucích jevech a nepříznivých důsledcích s nimi spojených
2. podporovat protidrogové postoje a normy
3. rozvíjet sociální dovednosti - navazování zdravých vztahů, schopnost čelit sociálnímu tlaku, dovednost rozhodovat se, efektivně řešit konflikty apod.
4. podporovat a nabízet zdravé alternativy trávení volného času
5. seznámit s možnostmi řešení obtížných situací včetně možností, kam se obrátit v případě problému spojených s užíváním návykových látek

Mezi cíle všeobecné primární prevence patří prostřednictvím dlouhodobých programů

primární prevence:

1. aktivně oslovovat děti, rodiče a pedagogy, motivovat celou rodinu ke komplexnímu způsobu řešení problémů dítěte, poskytovat informační materiály
2. přispět ve výchově dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti
3. předcházet užívání návykových látek a vzniku jiných forem rizikového chování u jedinců se zvýšeným rizikem
4. spolupracovat se školními metodiky prevence s cílem zvýšit efektivitu preventivního působení v dané škole

Mezi cíle selektivní primární prevence patří prostřednictvím práce s třídami, kde je zvýšené riziko vzniku sociálně nežádoucího chování:

1. napomáhat při diagnostice problému ve třídě – sociometrie třídního kolektivu metodikem prevence
2. napomáhat ke zkvalitnění vztahů mezi žáky ve třídě, kde jsou vztahy z různých důvodů narušeny
3. poskytnout dětem a mládeži možnost podpory zdravého životního stylu, rozvíjet komunikaci, schopnost sebepoznání, sociální dovednosti, schopnost čelit tlaku rizikových vrstevníků, zvyšovat sebedůvěru, sebejistotu, atd.
4. podpořit děti v navazování zdravých vztahů s vrstevníky
5. zlepšit sociální klima v indikovaných třídách
6. spolupracovat s třídními učiteli a školními metodiky prevence při řešení situace ve třídě

Mezi cíle indikované primární prevence patří prostřednictvím konzultací pro děti, rodiče a pedagogy:

1. podpořit a rozvíjet pozitivní vztahy v rodině a přispívat ke zkvalitnění komunikace mezi jednotlivými členy rodiny
2. motivovat celou rodinu ke komplexnímu způsobu řešení problémů dítěte
3. poskytnout odborné poradenství v případě řešení konkrétních problémů týkající se dětí a dospívajících
4. nabídnout pedagogům bezpečný prostor pro individuální konzultaci problematických situací v rámci pedagogické praxe týkající se ohrožených jedinců
5. seznámit pedagogy s možnostmi efektivního řešení situací spojených s užíváním návykových látek nebo s jinými formami rizikového chování

B.1. Krátkodobé cíle preventivního programu ZŠ Na Příkopech

- Realizovat projekt Prevence.
- Zapojit do projektů realizujících se v tomto roce žáky z rizikových skupin i s nadáním.
- Budovat mezi žáky důvěru jak k třídnímu učiteli, tak k metodikovi prevence a výchovnému poradci, aby se na ně mohli žáci vždy se svými problémy obrátit.
- Integrovat žáky z Ukrajiny, usnadnit jim adaptaci v rámci třídního kolektivu.
- Vyhledávat a realizovat vhodné semináře pro pedagogy.
- Prohlubovat spolupráci mezi pedagogy, výchovným poradcem a metodikem prevence.
- Zajistit informovanost a spolupráci rodičů, seznámit je s Preventivním programem školy.
- Zaměřit se na spolupráci s rodiči tzv. problémových žáků a dopomoci jim ke kontaktu s odbornými pracovišti (PPP, Dyáda, případně odborná pomoc MUDr. Ivety Vadlejškové). Zároveň s tím chceme udržet kvalitně nastavenou spolupráci s pracovníky těchto organizací a neřešit problémy žáků odděleně.
- Zajistit preventivní aktivity externích organizací - spolupráce s PPP Chomutov a PPP Kadaň, Světlo Kadaň, z.s. Mgr. Jaroslavou Bendovou a Policií ČR.
- Snížit výskyt rizikových jevů spojených s využíváním moderních technologií.

B.2. Dlouhodobé cíle preventivního programu ZŠ Na Příkopech

- I. stupeň: posilování koheze tříd, budování a posilování příznivého klimatu tříd, spolupráce mezi žáky a příprava plynulého přechodu na druhý stupeň. Jednoznačně budeme podporovat aktivity, které povedou k bližšímu seznámení žáků pátých ročníků s budoucími třídními i jinými učiteli druhého stupně. Dále by žáci měli umět zvládat běžné zátěžové situace, se kterými se mohou ve svém věku setkat, ať jsou to školní neúspěchy, ztráta nějaké věci, oslovení cizí osobou, dopravní situace, ale i agresivní chování v reálném prostředí i v rámci moderních technologií apod.
- II. stupeň: posilování zdravých postojů a hodnot a minimalizace výskytu nežádoucích jevů. Budeme posilovat komunikační dovednosti jak mezi žáky navzájem, tak i s ostatními lidmi. Žáci by již měli mít osvojeny pojmy jako jsou emoce, empatie, vztahy a umět s těmito pojmy pracovat

jak na sobě, tak ve vztahu k ostatním. Dále by si měli být vědomi právní zodpovědnosti, znát některé typy přestupků a trestných činů a znát možnosti sankcí, na naší škole mj. především v oblasti kriminality a vandalství. Plně by si již měli uvědomovat negativní účinky nikotinu, alkoholu a ostatních návykových látek na lidský organizmus. Měli by umět aktivně odpočívat a vědět si rady s volným časem tak, aby ho trávili smysluplně.

- Pedagogický sbor bude dobře sehraným kolektivem, který je schopen úzce spolupracovat, bezprostředně reagovat na projevy rizikového chování a v zásadních otázkách dojít vždy k efektivnímu řešení. Problémové a zátěžové situace budou řešeny mezi všemi na pravidelných poradách. Pedagogický sbor bude znát problematiku trestního práva a důsledně vyžadovat jeho dodržování a uplatňovat veškeré zákonné možnosti.
- Zapojíme rodiče do života školy, budeme s nimi úzce spolupracovat a zajistíme dobrou informovanost mezi vedením školy, pedagogy a rodiči.
- Budeme spolupracovat s institucemi a odbornými organizacemi v rámci prevence.

C. STRATEGIE A METODY DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ

C.1. Práce pedagogického sboru a vedení školy

Třídní učitel

- spolupracuje se školním metodikem prevence, podílí se na realizaci PP a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě
- tvoří společně se žáky vnitřní pravidla třídy v souladu se školním řádem a dbá na jejich dodržování
- podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy
- spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru v rámci dlouhodobých cílů
- spolupracuje se zákonnými zástupci žáků třídy
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí
- stanoví přesné datum a čas svých třídnických hodin a provádí zápis z TH do ETK
- vyplňuje dotazníky a závěrečná hodnocení třídy a programů potřebných k vyhodnocení MPP a odevzdání zprávy řediteli školy a okresnímu metodikovi prevence do PPP Chomutov Mgr. Veselý
- na pravidelných poradách sděluje svá přání a požadavky k ŠMP
- na poradách jsou mu předány informace z porad a seminářů
- čte a kontroluje na disku S složku Prevence
- snaží se získávat finance ze sponzorských darů nebo psaním žádostí a projektů
- při řešení problému s OPL a šikany postupuje přesně podle krizového plánu školy
- na třídních schůzkách informuje rodiče o tom, že se na pracovníky školy mohou kdykoliv obrátit. Seznámí rodiče se školní metodičkou prevence a výchovnou poradkyní, zároveň i s nejdůležitějšími body Preventivního programu školy.
- při jednání s rodiči dbá na taktní přístup a na zachování důvěrnosti informací.

Ostatní vyučující a pracovníci školy

- spolupracují s třídním učitelem a školním metodikem prevence a výchovnou poradkyní
- podílí se na pozorování tříd a odhalování případných forem rizikového chování
- snaží se vytvářet zajímavou výuku a přizvat rodiče ke spolupráci
- snaží se získávat finanční prostředky (projekty, granty apod.)

Ředitel školy

- vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování, odsouhlasuje a kontroluje realizaci primárních aktivit
- řeší společně s pedagogy, výchovnou poradkyní a metodičkou prevence případné problémy

Při řešení problémů postupujeme podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č. j. 21291/2010-28)

Školní poradenské pracoviště

- tvoří jej výchovná poradkyně (a zároveň ZŘŠ) a metodik prevence
- sleduje účinnost preventivních programů

- poskytuje poradenské a konzultační služby pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy (vždy na základě domluvy), umožňuje důvěrnost jednání
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- koordinuje kariérové poradenství
- koordinuje služby poskytované jinými subjekty
- informace pedagogům jsou předávány na poradách a prostřednictvím e-mailů, informace z oblasti prevence jsou dostupné ve složce S_učitelé_Prevence

C.2. Spolupráce školy s rodiči

- škola pravidelně informuje o prospěchu, chování a docházce žáků – využívá EŽK
- plánovaná setkání s třídním učitelem a dalšími pedagogy jsou realizována prostřednictvím třídních schůzek, kde jsou mj. rodiče seznámeni se školní metodickou prevencí a výchovnou poradkyní, zároveň i s nejdůležitějšími body Preventivního programu školy, jsou zařazována témata týkající se prevence
- konzultační hodiny ŠMP určené nejsou, ke konzultacím dochází na základě domluvy (telefonické, EŽK, e-mail)
- rodiče podávají podněty na třídních schůzkách a prostřednictvím třídních důvěrníků
- aktuální problémy škola neodkládá, naopak iniciuje osobní setkání
- rodiče jsou preventivně oslovovali (např. při jednání třídních schůzek, otevřené dopisy ředitele, atd.)
- škola, třída, školní klub či družina organizuje společné akce pro rodiče a žáky

C.3. Program preventivních aktivit pro žáky školy

C.3.1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ

- Učitelé I. stupně žákům ukáží při prohlídce školy nástěnku metodika prevence ve vestibulu školy a sdělí žákům, kdy a jak jej mohou kontaktovat. (Vzhledem k tomu, že žáci I. stupně mají důvěru ke svým třídním učitelům, je to osvědčená zkušenost. Třídní učitelé při zjištěních z oblasti PSPJ následně kontaktují metodika i výchovného poradce.) ŠMP se žákům osobně představí, pokud bude mít aktivity v konkrétních třídách I. stupně.
- ŠMP se osobně představí žákům II. stupně při vyučování (Učí ve všech třídách II. stupně). Seznámí žáky s tím, že vzhledem k rozvrhu svému i žáků konzultační hodiny nemá, ale žáci ho mohou kontaktovat kdykoliv, když je ve škole (před vyučováním, po vyučování či o přestávkách) a on si s nimi domluví schůzku. Seznámí je i s tím, že mu mohou napsat prostřednictvím bakaláře či e-mailu. K domluveným konzultacím se žák/ žákyně dostaví po domluvě buď na školní poradenské pracoviště nebo ZŘ.
- Zároveň je seznámí s tím, v jakých záležitostech ho mohou kontaktovat: kdykoliv, když budou mít podezření či jistotu, která se týká jich či jejich spolužáků. Může se to týkat konkrétně např. násilí, šikany i kyberšikany, vandalizmu, záškoláctví, závislostí, sexuálního zneužívání, zanedbávání, rasismu a xenofobie (vysvětlíme si), porušování zákonů, sebepoškozování a

dalších projevů rizikového chování. Žáci budou ujištěni, že schůzka bude diskrétní. Zároveň žáci od 6. třídy vědí, že tato témata budou průběžně zařazována ve výuce VO i VZ.

C.3.2. Specifická všeobecná prevence pro žáky ve výuce, která je součástí učebních osnov

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
1.	Prvouka	Místo, kde žijeme
		· škola – orientace ve škole i v okolí, prostředí třídy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
		Lidé kolem nás
		· rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny
		· soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, projev tolerance k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí
		· chování lidí – kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování
		· věci kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby, pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas a jeho využívání
		Člověk a jeho zdraví
		· péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, úrazová zábrana, denní režim, osobní hygiena
		· osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního či cizího ohrožení
		· situace hromadného ohrožení

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
2.	Prvouka	Místo, kde žijeme
		☐ škola – bezpečná cesta do školy, orientace ve škole, vyučování, učivo, prostředí, okolí školy
		☐ domov – domov a bydlení, orientace v místě bydliště
		☐ naše obec – název obce, její části, orientační body, významné budovy, objekty, známá místa
		Lidé kolem nás
		☐ rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy v rodině, mezigenerační vztahy, funkce a život rodiny
		☐ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace
		☐ chování lidí - kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování
		• věci kolem nás – běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby, pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas a jeho využívání
		Rozmanitost přírody
		☐ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
		Člověk a jeho zdraví
		☐ péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, osobní hygiena, pitný režim, úrazová zábrana
		☐ osobní bezpečí – bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, bezpečné chování v silničním provozu
		☐ situace hromadného ohrožení

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
3.	Prvouka	Místo, kde žijeme
		☐ domov – domov, bydlení, orientace v místě bydliště a nejbližším okolí
		Lidé kolem nás
		☐ rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, život a funkce rodiny, rodinné prostředí, práce fyzická a duševní, zaměstnání
		☐ soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace, zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti, lidská solidarita
		☐ chování lidí – kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšina, cizinec
		☐ právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte
		Člověk a jeho zdraví
		☐ lidské tělo – základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, změny lidského těla v průběhu života, životní potřeby a projevy, vývoj jedince
		☐ péče o zdraví, zdravá výživa – zdraví a nemoc, osobní a duševní hygieny, úrazová zábrana, drobné úrazy a poranění, pitný režim, vliv stravování na zdraví
		☐ základy sexuální výchovy – základy lidské reprodukce, máme se rádi (kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky v rodině, mezi dospělými)
		☐ návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
		☐ osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, linky důvěry
		· situace hromadného ohrožení
	Informatika	BOZP - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
4.	Vlastivěda	Člověk a jeho zdraví
		☐ osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, pravidla silničního provozu
		☐ situace hromadného ohrožení
		☐ mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry; integrovaný záchranný systém
		Lidé kolem nás
		☐ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, národnostní menšiny, etnické a náboženské skupiny
		☐ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory
		☐ právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku
	Informatika	BOZP - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software, při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty, spolupracuje se svými spolužáky v hledání vhodných cest; chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
5.	Přírodověda	Člověk a jeho zdraví
		☐ lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základ lidské reprodukce, vývoj jedince

		☐ péče o zdraví a zdravá výživa – zdravá strava, první pomoc, osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika, reklamní vlivy
		☐ partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)
		☐ návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
		☐ situace hromadného ohrožení
	Vlastivěda	Lidé kolem nás
		☐ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, církev, národnostní menšiny, pomoc nemocným a sociálně slabým
		☐ chování lidí – pravidla slušného chování, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
		☐ právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku
		☐ základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi
	Informatika	BOZP - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software, prevence zdravotních rizik ve spojení s dlouhodobým používáním výpočetní techniky

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
6.	Výchova k občanství	Člověk ve společnosti
		• naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy
		☐ zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
		Člověk, stát a hospodářství
		• majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
		Člověk, stát a právo
		• právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady
	Přírodopis	Země – živá planeta
		mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi
	Výchova ke zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití
		☐ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
		☐ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
		Zdravý způsob života a péče o zdraví
		☐ výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
		☐ vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
		☐ tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
		• ochrana před přenosnými chorobami

		ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy, základy první pomoci
		Hodnota a podpora zdraví
		☐ podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví
		☐ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
		Změny v životě člověka a jejich reflexe
		☐ dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
		Vztahy mezi lidmi a formy soužití
		☐ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
		☐ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
		Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
		stres a jeho vztah ke zdraví
		☐ autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)
		☐ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
		☐ bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
		☐ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případech dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
		☐ manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
		☐ ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
		Osobnostní a sociální rozvoj
		☐ sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
		☐ seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
		☐ psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
		mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování
	Informatika	BOZP - respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software vybere vhodné informace z internetu, ověří je, posoudí jejich závažnost a návaznost
6.-9.	TV	BOZP - ovládá pravidla, zná a dodržuje pravidla bezpečnosti, jedná v duchu fair play; naplňuje olymp. čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví Turistika a pobyt v přírodě – uplatňování pravidel bezpečnosti

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
7.	Výchova k občanství	Člověk ve společnosti
		☐ lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
		☐ vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
		☐ zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí
		Stát a právo
		☐ lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
		Člověk jako jedinec
		☐ podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osob. potenciál
		☐ vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
		• osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
8.	Výchova k občanství	Stát a právo
		• právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR;
		☐ lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
		☐ právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
		☐ protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duš. vlastnictví
		• právo v každodenním životě – význam právních vztahů;
		Člověk, stát a hospodářství
		• majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
	Přírodopis	Člověk a zdraví
		☐ nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
		Návykové látky
		Člověk
		☐ dědičnost
		☐ prenatální a postnatální vývoj
		Soustavy - hormonální a pohlavní
	Výchova ke zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití
		• vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
		• vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek
		Zdravý způsob života a péče o zdraví
		☐ výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví

• ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
• ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci
Změny v životě člověka a jejich reflexe
• dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
☐ sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
Hodnota a podpora zdraví
☐ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
☐ podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora ZŽS, programy podpory zdraví
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
☐ stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
☐ autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)
☐ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
☐ bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřed. elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
☐ manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt
☐ ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí
☐ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
Osobnostní a sociální rozvoj
☐ sebezpoznaní a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
☐ seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
☐ psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
• mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

	Informatika	Software
		legislativa - vyjádří nutnost dodržování zákonů o duševním vlastnictví a autorských právech
		Počítačové sítě
		internet – bezpečnost, kriminalita (popíše bezpečnost na internetu)

Ročník	Předmět	Preventivní aktivita a její zaměření
9.	Výchova k občanství	Člověk, stát a právo
		právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady
		Mezinárodní vztahy, globální svět
		☐ globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy
		Projekt, v rámci kterého žáci využijí znalosti a dovednosti v rámci následujících témat
		Člověk ve společnosti lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace Člověk jako jedinec osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji Rozšiřující učivo mezinárodní organizace – nezbytné při řešení globálních problémů (UNICEF, WHO,..)
	Dějepis	V rámci učiva dějin 20. století – kolonialismus, totalitní systémy, 1. a 2. světová válka,... žáci na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hl. lidských práv
	Chemie	Chemie slouží i ohrožuje - chemie pro člověka - výživou ke zdraví - drogy, omamné látky

C.3.3. Specifická selektivní prevence pro žáky ve výuce, reagující na individuální situaci ve třídě

VII.A, B, C na základě monitoringu průběžně program “Učíme se vztahům” - realizátor: Mgr. Jaroslava Bendová, etoped.

C.3.4. Nespecifická prevence

Zájmové kroužky a vzdělávání

Zájmovou činnost zajišťuje školní klub.

Nabídka ZČ pro šk. rok						
Zájmové útvary	Určeno	Den	Čas	sraz:	Vedoucí	
Estetické						
Keramická dílna	I.,II.st	Pondělí	15:15 - 16:45	dílna	Hladká	
Výtvarný	od 3.tř.	Úterý	13:45 - 15:00	vestibul	Klimešová	
Kytara	I.,II.st	Úterý	15:30 - 16:30	šk	Hladká	
Keramická dílna	I.,II.st	Středa	15:15 - 16:45	dílna	Hladká	
Rukodělný	I.st	Středa	15:00 - 16:00	šd	Částková	
Kytara	I.,II.st	Čtvrtek	15:30 - 16:30	šk	Hladká	
Výtvarný	1.-3.tř.	Úterý	15:30 - 17:00	šd	Jedličková	
Vzdělávací						
Rybáři	I.,II.st	Úterý	15:30 - 16:30	čj	p. Kibal	
Školní deskohrátky	od 3.tř	Čtvrtek	13 (30) -14:30	vestibul	Štěpánková	
Sportovní						
Aerobik	I.st	Pondělí	15:00 - 16:00	TV D	Zralíková	
Joga pro děti	I.st	Úterý	15:10 - 16:10	šd	Dvořáková	
Šprtec	I.,II.st	Čtvrtek	13:30 - 14:30	vestibul	Dolejšová	
Fotbal	I.st	Úterý	13:30 - 14:30	TVH	Buchalová	
Volejbal	II.st	Pondělí	14:30 - 15:30	TVD	Buchalová	
Příkopský chodec	II.st	dle domluvy	neomezeno			

Školní družina

Zajišťuje: zájmové využití - rozvíjení tvořivosti - posilování sebevědomí - regeneraci sil po vyučování - prostor pro komunikaci

Vytváří a prohlubuje spolupráci s rodiči (možnost zapojení do činností ŠD).

Děti se seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracovány v týdenní skladbě zaměstnání:

Pravidelné mimoškolní akce

- harmonizační dny 1. ročníků, adaptační výjezdy 6. ročníků
- vánoční besídky
- lyžařský výcvik a vodácký výcvik
- rozloučení s 9.ročníky

Nepravidelné mimoškolní akce

- kulturní akce a sportovní akce
- třídní výlety (jednodenní i vícedenní), školy v přírodě
- další podle nabídky

C.4. Spolupráce s okolím školy

OSPOD Chomutov	r.horynova@chomutov-zivot.cz	474 637 207
PPP ÚK Chomutov	chomutov@pppuk.cz leona.vesela@pppuk.cz (metodik prevence)	474 699 200
PPP ÚK Kadaň	kadan@pppuk.cz	474 332 427
Odbor školství Chomutov	m.cervena@chomutov.cz	474 637 470
Dyáda – Středisko vých. péče	svpchomutov@volny.cz	474 621 282
MěPO Chomutov	Mepo-dozorci@chomutov-zivot.cz	474 637 457 474 651 046
Linka tísňového volání		156
Policie ČR	krpulk.uo.cv.ook@pcr.cz	974 421 111
Světlo Kadaň	prevence@svetlokadanzs.cz	725 154 026
K-centrum Chomutov	kcchomutov@svetlokadanzs.cz vendula.adamcova@svetlokadanzs.cz	725 425 438
Dětská a dorostová psychiatrie MUDr. Ilona Grimová	MudrGrimova@centrum.cz	474 447 755 732 250 568
Dětská a dorostová psychiatrie MUDr. Iveta Vadlejchová	vadlejchova.iveta@email.cz	607 777 320
Pediatři dle KL žáka		
Dětský domov a Školní jídelna Chomutov	reditel.ddcv@email.cz ved.vych.ddcv@email.cz	474 623 949 474 622 861
Člověk v tísni		
Mgr. Jaroslava Bendová, etoped	https://hlinenepolechomutov.cz/ bendova@email.cz	723 816 179

C.5. Rámcový časový harmonogram realizace programu

1. Pedagogický sbor:
 - Říjen – “AI ve výuce.”
 - školení v rámci nabídky DVPP
2. Program pro II. stupeň “Učíme se vztahům” - realizátor: Mgr. Jaroslava Bendová, etoped
3. Realizace akcí pro žáky v rámci projektu „**Prevence**“(projekt preventivních aktivit, který zaštitilo město Chomutov)
 - 1. třídy – „**Jsem v bezpečí**“ – projekt, ve kterém se děti formou nejen deskových her zaměřených na osobní bezpečí naučí bezpečnému chování, mezilidským vztahům a způsobům, jak se vyvarovat sociálně patologických jevů.
 - 2. třídy – „**Dobře to dopadlo**“ – projekt, ve kterém se děti formou nejen deskových her zaměřených na běžná rizika naučí rozpoznávat rizikové situace i chování a také se naučí, jak je správně řešit.
 - 3. třídy – „**Máme se rádi**“ - aktivity rozvíjející emoční inteligenci žáků za pomoci nejen pohádek z knihy Ferda a jeho kamarádi a tzv. emušáků, ale i společných aktivit, hraní rolí a scének, vrcholící prezentací určenou pro spolužáky i rodiče (v závislosti na situaci případně online)
 - 4. – 5. třídy – „**Kamarádi**“ – projekt zaměřený na rozvoj sociálních dovedností dětí, vedoucí ke upevnění vztahů, spolupráci a prevenci šikany ve třídním kolektivu, využívající aktivity a materiály z projektu www.bezvapartak.cz
 - 6. třídy – „Na jedné lodi“ – harmonizační a kohezivní aktivity sloužící k utváření pozitivních vztahů mezi žáky, vytvoření třídních pravidel, spojené i se seznámením se způsoby učení a jejich monitoringem v rámci tříd pro žáky 6. ročníku přišedší na 2. stupeň a jejich třídní učitele
 - 7. třídy – „Dobrou chuť“ - aktivity zaměřené na prevenci poruch příjmu potravy spojené s vyhledáváním informací, plněním úkolů, přípravou pokrmů a literární soutěží
 - 8. třídy – „**Nenechám se napálit**“ – aktivity vedoucí k rozvoji mediální gramotnosti, kritickému myšlení a ověřování informací, určené pro žáky 2. stupně, za pomoci aktivit z www.jsns.cz
 - 9. ročník – „**Historií k budoucnosti**“ - zaměřen na výchovu proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, nejen za pomoci netradičních hodin z www.tvaritvar.cz, www.holocaust.cz, spojený s prací se stránkami pametnaroda.cz, postbellum.cz, doplněný i s exkurzemi či pochodem po trase pochodu smrti
 - prosinec 2025 - závěrečná zpráva z projektu „Prevence 2025“, vyúčtování
4. prosinec – leden: předpokládaná tvorba nového projektu „Prevence“ (po případném schválení zařazení do příloh Preventivního program školy)

C.6. Školní řád a řešení přestupků při výskytu rizikového chování ve škole

Preventivní program školy vychází mimo jiné ze školního řádu, který je samostatným dokumentem. Žáci jsou s ním seznámeni na TH při zahájení šk. roku a rodiče vždy na první informativní schůzce v září. V ŽK je zveřejněna zkrácená verze „Poselství žákům školy“, kde Rodiče i žáci svým podpisem stvrzují seznámení s tímto dokumentem. Plné znění Školního řádu je vyvěšeno na stránkách školy.

Řešení přestupků při výskytu rizikového chování ve škole

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude to klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- vlastní vyšetřování školy
- podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
- spolupráce s odborníky a specializovanými institucemi

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, je tento přestupek předložen k posouzení

Pedagogické radě a na základě jednání rady je rozhodnuto o patřičné sankci či opatření:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitelky školy
- snížená známka z chování

Popis konkrétního chování při výskytu RCH je součástí KRIZOVÉHO PLÁNU ŠKOLY – příloha k PREVENTIVNÍMU PROGRAMU ŠKOLY

C.7. Postup školy při výskytu a zneužívání návykových látek

Selhala-li preventivní opatření školy a v případě podezření, že žák zneužívá návykové látky, škola (výchovní poradce, metodik prevence, třídní učitel, ředitel školy):

1. Proveďte diskretní šetření, pohovor s dítětem.
2. Při potvrzeném důvodném podezření kontaktuje rodiče, eventuálně zákonné zástupce žáka a doporučí jim využití pomoci kontaktního centra, odborníků z PPP nebo zdravotnických zařízení.
3. V případě negativní reakce rodičů na sdělenou skutečnost a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, požádá škola o pomoc OSPOD Magistrát Chomutov v souvislosti s možností zanedbání péče ze strany rodičů. Současně o tomto kroku uvědomí rodiče (zákonné zástupce).
4. V případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy (včetně alkoholu), škola kontaktuje okamžitě rodiče, popřípadě zajistí žákovi lékařskou péči a současně o tomto kroku uvědomí rodiče, OSPOD Magistrát Chomutov.
5. V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče oznámí věc policii a o všech provedených krocích provede zápis!
6. Po poradě s vedením školy zváží, jak informovat členy sboru a jak ostatní žáky a rodiče, aby se předešlo problémům.

Žádná omamně psychotropní látka (OPL) nesmí být uchovávána v trezoru školy, ani na jiném místě! Proto, v případě jejího nalezení či zabavení, bude neprodleně kontaktována Policie ČR a proveden zápis o události.

Všem pracovníkům školy je opakovaně připomínána ohlašovací povinnost každého občana

C.8. Preventivní program proti šikanování

Zpracován podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016 (<http://www.msmt.cz/file/38988/>).

Pozn.: Velmi podrobně jsou informace uvedeny na složce S_Učitelé_Prevence_Intervence pedagoga při školní šikaně (PDF)

Úvod

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. V místech jejího výskytu dochází ke ztrátě pocitu bezpečí žáků či učitelů, který je nezbytný pro harmonický rozvoj osobnosti a efektivní výuku. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky a k postupné deformaci vztahů v kolektivu.

Charakteristika šikanování

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samouúčelností agrese.

Podoby šikany

- **Přímá šikana**
 - *fyzická* – např. bití, plivání, tahání za vlasy
 - *verbální* – např. vulgární nadávky, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, výhružky, násilné a manipulativní příkazy
 - *neverbální* - např. urážlivá gesta a zvuky, zírání, používání zastrašujících nebo výhružných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek

- **Nepřímá šikana** má za cíl způsobit emocionální a psychologické utrpení a poškodit sociální status oběti. Útočník působí bolest tak, aby to vypadalo, že žádný takový záměr ve skutečnosti nemá. Hlavní agresor k útoku často využívá prostředníka, neútočí přímo.
 - většinou nefyzická, v některých případech může být také třetí strana manipulována do situace, kdy má zapříčinit fyzické ublížení.
 - záměrná ignorace nebo izolování žáka nebo učitele, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení (u učitele), ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace.
- **Elektronická šikana, tj. kyberšikana**, jedna z nejčastějších forem šikany, může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, jako je youtube.com, spoluzaci.cz nebo facebook.com apod., prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod.
 - mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí.
 - u dětí školního věku bývá často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví.

Rozdíl mezi škádlením či agresí a šikanou

Jedním z rozlišujících prvků mezi šikanou a agresí či škádlením je schopnost žáka škádlení opětovat, bránit se mu, zastavit ho. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agrese neumí nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, a přesto škádlení nebo agrese pokračuje, pak toto chování přerůstá v šikanu. Podobně, jedná-li se o šikanu pedagoga žáky, pak šikana není zlobení a nerespektování ze strany žáků, které postrádá znaky šikany. Naopak přerůstá v šikanu, stává-li se vědomým, záměrným, úmyslným a cítí-li pedagog, že není v jeho moci jej zastavit, cítí se bezbranně, ztrácí autoritu a poměr sil v rolích žák/žáci x pedagog se obrací.

Většina obětí šikany a jejich svědků se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti, bojí se někomu svěřit. Důsledkem může být podcenění závažnosti a rozsahu výskytu šikany nebo obtížné nalezení útočníků.

Cíl preventivního programu proti šikanování

Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli).

Z tohoto důvodu budeme usilovat o vytváření bezpečného prostředí:

- podporovat solidaritu a toleranci,
- podporovat vědomí sounáležitosti,
- posilovat a vytvářet podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy,
- uplatňovat spolupráci mezi dětmi a rozvíjet jejich vzájemný respekt,
- rozvíjet jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

Pedagogičtí pracovníci budou zajišťovat nad žáky dozor, zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. Především v prostorách, kde by k šikanování mohlo docházet.

Žáci budou seznámeni s negativními důsledky šikanování, a to jak pro jeho oběti a pachatele, tak i pro celý třídní (školní) kolektiv.

Pedagogičtí pracovníci budou vést žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka. Budou pomáhat rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka.

Prevence šikany bude probíhat v rámci celého výchovně vzdělávacího procesu i formou specifických primárních činností, které jsou uvedeny v Minimálním preventivním programu.

Krizový plán

Postupy řešení šikanování

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených.

Metody vyšetřování šikanování:

Šikanou se zabývá intervenční tým.

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou) budeme používat tuto strategii:

1. odhad závažnosti a formy šikany

2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi;
3. nalezení vhodných svědků;
4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory);
5. ochrana oběti;
6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku);
7. realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření;
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči);
8. třídnická hodina:
 - a) efekt metody usmíření;
 - b) oznámení potrestání agresorů;
9. rozhovor s rodiči oběti;
10. třídní schůzka;
11. práce s celou třídou.

B. Při pokročilé šikaně (s neobvyklou formou - výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování), budeme používat následující postup:

A. První (alarmující) kroky pomoci

1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
5. pokračující pomoc oběti (případné přivolání lékaře);
6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování (Policie ČR)

7. rozhovor s obětí a informátory;
8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)

D. Náprava

11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

A. Budeme spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko - psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR. Ředitel školy informuje OSPOD (může se vyjádřit k tomu, zda by považoval za vhodné zvážit úpravu poměrů dítěte tak, aby na nezbytně nutnou dobu bylo soudem umístěno ve vhodném prostředí) a státní zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

B. V případě negativních dopadů šikanování na oběť jí zprostředkujeme péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků - klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

C. Dále budeme pracovat s agresorem (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí). V případě potřeby mu zprostředkujeme péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků - klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

D. Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem. Je nezbytné vypořádat se i s traumaty těch, kteří přihlíželi, ale nezasáhli (mlčící většina).

Nápravná opatření

- Výchovná opatření - napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy
- Snížení známky z chování
- Převedení do jiné třídy
- V mimořádných případech se užijí další opatření:
- Ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
- Ředitel školy podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Spolupráce s rodiči

Třídní učitelé budou na třídních schůzkách informovat rodiče o tom, že se na pracovníky školy mohou kdykoliv obrátit, mají-li pocit či jistotu, že je jejich dítěti ubližováno. Seznámí rodiče se školní metodickou prevencí a výchovnou poradkyní, zároveň i s Preventivním programem školy i

s Preventivním programem proti šikanování. Při nápravě šikanování budou spolupracovat pedagogičtí pracovníci, vedení školy, školní metodik prevence, výchovná poradkyně, rodina oběti, rodina agresora. Při jednání s rodiči budeme dbát na taktní přístup a zejména na zachování důvěrnosti informací.

C.9. Evidence a způsob vyhodnocení PPŠ

K vyhodnocení PPŠ dojde na základě následujících údajů:

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU – ke kterým vzdělávacím akcím v oblasti výskytu RCH došlo (zaměření, datum, počet hodin, realizátor) a zda byly přínosné. O jaké akce je zájem do budoucna.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI – ke kterým aktivitám pro rodiče v oblasti prevence RCH došlo (třídní schůzky, přednášky, besedy, dotazníky atp.)

III. PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Specifická prevence - preventivní aktivity pro žáky ve výuce, které jsou nebo nejsou součástí učebních osnov

2. Zhodnocení, které preventivní akce RCH byly velice zdařilé, případně ty, které nepřinesly očekávaný efekt:

3. Specifická selektivní prevence - preventivní aktivity, reagující na individuální situaci ve třídě

4. Nespecifická prevence - volnočasové aktivity při školách

5. Zhodnocení, které aktivity nespecifické primární prevence byly výrazně zdařilé:

IV. VÝSKYT RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ A SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY – jaké projevy rizikového chování se v minulém školním roce vyskytly a se kterými odborníky škola spolupracovala při různých typech RCH (případně jakou formou)

V. SHRUTÍ

1. Míra naplnění stanovených cílů: co se povedlo a nepovedlo naplnit, který cíl přetrvává, bude přeformulován apod.

2. Rezervy při prevenci a řešení rizikového chování na škole: spolupráce s rodiči, finanční zajištění akcí, podpora ze strany pedagogů, vedení školy, nezájem dětí...

3. Hlavní cíle pro další školní rok na základě hodnocení PPŠ

C.10. Legislativa

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 – 2027
- Zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomaniemi
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 366/2021 Sb., o návykových látkách
- Zákon 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Vyhláška 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- Vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Vyhláška 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 607/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodické pokyny: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 20 006/2007-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních (MŠMT 2007)
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016 (MŠMT 2016)
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č.j.: MSMT-780/2004-1
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 11 691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu (MŠMT 2004)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 25 884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchaných
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j.: 37 014/2005-25
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) + přílohy k jednotlivým typům rizikového chování (návykové látky, rizikové chování v dopravě, poruchy příjmu potravy, alkohol, syndrom CAN, školní šikanování, kyberšikana, homofobie, extrémismus – rasismus – xenofobie – antisemitismus, vandalismus, záškoláctví, krádeže, tabák, krizové situace spojené s násilím)